

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O STRUČNOM OBRAZOVANJU

("Sl. list RCG", br. 64/02 od 28.11.2002, 49/07 od 10.08.2007)

Proglašava se Zakon o stručnom obrazovanju, koji je donijela Skupština Republike Crne Gore, na četvrtoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2002. godini, dana 22. novembra 2002. godine.

Broj: 01- 3845/2
Podgorica, 25. novembra 2002. godine

Predsjednik Republike Crne Gore
Milo Đukanović, s.r.

ZAKON

O STRUČNOM OBRAZOVANJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Stručno obrazovanje se stiče na nivou nižeg, srednjeg i višeg stručnog obrazovanja, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Ciljevi

Član 2

Cilj stručnog obrazovanja je:

- 1) omogućavanje sticanja znanja i razvoj vještina i kompetencija koje odgovaraju zahtjevima savremenog, demokratski i ekonomski razvijenog društva i tržišne privrede;
- 2) obezbjeđivanje sticanja stručnih kvalifikacija učenicima i odraslima, koje im omogućavaju ra-vnopravno učešće na tržištu rada;
- 3) obezbjeđivanje znanja i sposobnosti neophodnih za život i rad, lična interesovanja, profesionalni razvoj ličnosti i za dalje obrazovanje;
- 4) obezbjeđivanje uslova za proširivanje znanja u okviru zanimanja;
- 5) kompatibilnost sistema stručnog obrazovanja u Republici Crnoj Gori (u daljem tekstu: Republika) sa obrazovanjem u razvijenim demokratskim zemljama.

Izvodači

Član 3

Stručno obrazovanje obavljaju: škole (školski oblik) ili druga pravna ili fizička lica (u daljem tekstu: poslodavac) zajedno sa školom (dualni oblik).

Uslove koje poslodavac mora da ispunjava za obavljanje stručnog obrazovanja u pogledu prostora i opreme utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo), u saradnji sa udruženjem poslodavaca Republike (u daljem tekstu: Udruženje).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove rada, odnosno Zavod za zapošljavanje Crne Gore, mogu organizovati radno osposobljavanje, u skladu sa zakonom.

Ugovor o nastavi, odnosno obrazovanju

Član 4

Škola može izvoditi stručno obrazovanje u cjelini ili teorijski dio u školi, a dio pra-ktičnog obrazovanja kod poslodavca.

Ako stručno obrazovanje izvodi škola, a dio praktičnog obrazovanja se izvodi kod poslodavca, međusobna prava i obaveze između škole i poslodavca, kao i prava i obaveze učenika, uređuju se ugovorom o nastavi.

Ugovor iz stava 1 ovog člana zaključuju direktor škole i poslodavac.

U dualnom obliku, međusobna prava i obaveze učenika (u privredi) i poslodavca uređuju se ugovorom o obrazovanju, koji zaključuju poslodavac i učenik, u skladu sa zakonom.

Vrste stručnih škola

Član 5

Stručne škole su:

- 1) dvogodišnja stručna škola;
- 2) trogodišnja stručna škola;
- 3) četvorogodišnja stručna škola;
- 4) viša stručna škola.

Nivoi (stepeni) obrazovanja

Član 6

U dvogodišnjoj stručnoj školi se stiče niže stručno obrazovanje u trajanju od dvije godine.

U trogodišnjoj, odnosno četvorogodišnjoj stručnoj školi se stiče srednje stručno obrazovanje u trajanju od tri, odnosno četiri godine.

U višoj stručnoj školi se stiče više stručno obrazovanje u trajanju do dvije godine.

Sa sticanjem nivoa stručnog obrazovanja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana stiču se i odgovarajuće stručne kvalifikacije, u skladu sa zakonom.

Radno osposobljavanje

Član 7

Radi sticanja, osavremenjavanja ili dopuna znanja, vještine i kompetencija, potrebnih za rad u struci i radi pripreme za tržište rada, škola ili poslodavac može organizovati radno osposobljavanje u trajanju do jedne godine, na osnovu kojeg se stiče odgovarajuća stručna kvalifikacija, u skladu sa zakonom.

Obrazovanje odraslih lica

Član 8

Stručno obrazovanje odraslih lica ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Posebne potrebe

Član 9

Stručno obrazovanje lica sa posebnim potrebama ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Pojmovnik

Član 10

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju značenje:

- 1) "stručno obrazovanje" je obrazovanje i osposobljavanje učenika za obavljanje stručnih poslova različitih nivoa složenosti za dalje obrazovanje;
- 2) "izvođači obrazovno-vaspitnog rada" su škole i druga pravna i fizička lica;
- 3) "poslodavac" je pravno ili fizičko lice kod koga se stiče stručno obrazovanje;
- 4) "školski oblik obrazovanja" podrazumijeva pretežno izvođenje nastave u objektima škole ili u neposrednoj organizaciji škole;
- 5) "dualni oblik obrazovanja" podrazumijeva zajedničko izvođenje obrazovanja od strane škole i udruženja, odnosno poslodavaca;
- 6) "udruženje" je asocijacija poslodavaca organizovana na nivou Republike;
- 7) "obrazovni program" je program na osnovu kojeg se ostvaruje stručno obrazovanje;
- 8) "praktično obrazovanje" je oblik nastave u kojoj učenik stiče praktična znanja i primjenjuje teorijska znanja u praksi;
- 9) "nastavna godina" je period u kojem se ostvaruje redovna nastava;
- 10) "školska godina" je period u kojem se ostvaruju redovna nastava i ostali oblici obrazovno-vaspitnog rada;
- 11) "klasifikacioni period" je dio polugodišta (nastavne godine) u kojem se realizuje nastavni plan i program i ocjenjuje učenik;
- 12) "ugovor o nastavi" je ugovor koji zaključuju škola i poslodavac (školski oblik);
- 13) "ugovor o obrazovanju" je ugovor koji zaključuju poslodavac i učenik (dualni oblik);
- 14) "lice koje nema status učenika" je lice koje nije steklo taj status upisom u stručnu školu, u smislu ovog zakona, ili mu je taj status pretao;
- 15) "učenici sa posebnim potrebama" su nadareni učenici i učenici sa smetnjama u razvoju;
- 16) "javno važeće obrazovanje" je obrazovanje koje se stiče na osnovu obrazovnog programa usvojenog od strane nadležnog savjeta, za koje se izdaje javna isprava;
- 17) "standardi stručnog obrazovanja" su normativi koji se donose na nacionalnom nivou i definišu zanimanja, ciljeve i sadržaje učenja, evaluaciju ocjenjivanja i uslova u kojima se realizuje proces obrazovanja;
- 18) "standard zanimanja" je dokument koji propisuje sadržaj stručne kvalifikacije na određenom nivou zahtjevnosti i određuje potrebna znanja, vještine i kompetencije za obavljanje ključnih poslova u zanimanju;
- 19) "majstorski ispit" je oblik postsekundarnog obrazovanja koji se polaže nakon tro-godišnjeg, odnosno četvorogodišnjeg obrazovanja i određenog radnog iskustva;
- 20) "eksterni ispit" je ispit koji se polaže na način i po postupku koji je propisan od strane nadležnog organa.
- 21) "kreditna tačka" je mjerna jedinica za vrednovanje rada koju treba da ostvari učenik radi postizanja ciljeva;
- 22) "modul" je programska, odnosno organizaciona cjelina ciljeva i sadržaja koja obuhvata predmete ili kompetencije;
- 23) "kompetencija" je prenosivi multifunkcionalni paket znanja, vještina i stavova koji su potrebni pojedincu za lično ispunjenje i razvoj, inkluziju i zapošljavanje.

Nadzor

Član 11

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

II UPIS

Konkurs

Član 12

Upis u stručnu školu (u daljem tekstu: škola) vrši se na osnovu javnog konkursa, u junskom i avgustovskom roku.

Konkurs iz stava 1 ovog člana, na predlog škole, raspisuje Ministarstvo, u saradnji sa udruženjem i poslodavcem, po pravilu četiri mjeseca prije početka školske godine (do kraja maja).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, konkurs za upis za obrazovanje odraslih lica škola, odnosno poslodavac može objaviti i u drugim rokovima, do kraja oktobra, uz saglasnost Ministarstva.

Upis

Član 13

Status učenika stiče se upisom u školu.

Učenik stiče obrazovanje redovnim pohađanjem nastave.

Paralelno obrazovanje

Član 14

Učenik ima pravo da paralelno stiče obrazovanje, odnosno da prati više obrazovnih programa.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, škole sporazumno utvrđuju način ispunjavanja obaveza učenika.

Opšti uslovi

Član 15

U školu za sticanje nižeg i srednjeg stručnog obrazovanja može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu i nije starije od 17 godina života, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Za određene obrazovne programe, kao poseban uslov za upis, može se propisati posebna nadarenost psihofizičke sposobnosti, završetak posebnog obrazovnog programa i radno iskustvo.

Ako obrazovanje izvodi poslodavac zajedno sa školom, uslov za upis u školu je i zaključen ugovor o obrazovanju.

Upis stranih državljana

Član 16

Strani državljanin ili lice bez državljanstva može se upisati u školu po odobrenju Ministarstva, u skladu sa međunarodnim konvencijama i ovim zakonom.

Lice koje je završilo osnovnu školu u inostranstvu može se upisati u školu, ako mu se nostrifikuje svjedočanstvo u skladu sa zakonom.

Strani državljanin ili lice bez državljanstva, prilikom upisa u školu, obavezno podnosi uvjerenje o zdravstvenom stanju.

Kao poseban uslov za upis lica iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može odrediti i provjeru znanja iz jezika na kome se izvodi nastava.

Niže stručno obrazovanje

Član 17

U dvogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo:

- osnovnu školu;
- osnovnu školu po prilagođenom programu;
- najmanje sedmi razred osnovne škole, a redovno je pohađalo nastavu do 15. godine života.

Srednje stručno obrazovanje

Član 18

U trogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u trogodišnju stručnu školu u odgovarajući razred može se upisati lice koje je završilo dvogodišnju stručnu školu i položilo dopunske i diferencijalne ispite.

U četvorogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, u prvi, odnosno četvrti razred četvorogodišnje stručne škole može se upisati lice koje je završilo dvogodišnju stručnu školu, odnosno trogodišnju stručnu školu i položilo dopunske i diferencijalne ispite.

Više stručno obrazovanje

Član 19

U višu stručnu školu može se upisati lice koje je završilo:

- četvorogodišnju stručnu školu i položilo stručni ispit;
- trogodišnju stručnu školu, položilo majstorski ispit i diferencijalne ispite.

Kriterijumi

Član 20

Ako se na konkurs za upis u školu prijavi manji broj kandidata od broja koji je utvrđen konkursom, upisuju se svi kandidati koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Ako se na konkurs za upis u stručnu školu u trogodišnjem ili četvorogodišnjem trajanju prijavi veći broj kandidata od broja utvrđenog konkursom, redosljed za upis se utvrđuje na osnovu opšteg uspjeha učenika u poslednja tri razreda osnovne škole, uspjeha sa eksterne provjere znanja u osnovnoj školi i posebne nadarenosti, odnosno umješnosti koje su značajne za sticanje obrazovanja.

Vrednovanje kriterijuma za upis učenika iz stava 2 ovog člana i za upis u višu stručnu školu bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Poseban uslov za upis

Član 21

U trogodišnju stručnu školu u dualnom obliku poseban uslov za upis je zaključen ugovor o obrazovanju.

Promjena programa

Član 22

Učenik može tokom školovanja promijeniti upisani obrazovni program samo nakon završenog prvog razreda.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, učenik trogodišnje stručne škole može promijeniti upisani obrazovni program nakon I ili II razreda, u okviru istog područja rada.

Prestanak statusa učenika

Član 23

Status učenika prestaje:

- 1) završavanjem obrazovanja;
- 2) ispisivanjem iz škole;
- 3) samovoljnim napuštanjem škole;
- 4) isključenjem iz škole;
- 5) ako dva puta ponovi isti razred u istom obrazovnom programu;
- 6) ako zasnuje radni odnos ili stekne status preduzetnika;
- 7) ako u toku jednog polugodišta ima 25 ili više neopravdanih časova.

Rješenje o prestanku statusa učenika iz stava 1 tač. 3,5,6 i 7 ovog člana donosi direktor škole.

Lica koja nemaju status učenika, odnosno lica koja su izgubila status učenika, imaju pravo polaganja razrednog ispita.

Prelazak u drugu školu

Član 23a

Učenik se može, u toku nastavne godine, najkasnije dva mjeseca prije završetka nastavne godine, ispisati iz škole koju pohađa i upisati u drugu školu, na osnovu svjedočanstva prethodnog razreda i ispisnice izdate od škole.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, učenik je dužan da se upiše u roku od osam dana od dana izdavanja ispisnice.

Napuštanje škole

Član 24

Učenik je samovoljno napustio školu ako pet dana uzastopno neopravdano ne pohađa nastavu.

Vaspitne mjere

Član 25

Prema učenicima koji ne ispunjavaju obaveze utvrđene zakonom i opštim aktom škole mogu se izreći vaspitne mjere i to: opomena, ukor i isključenje iz škole.

Isključenje učenika iz škole se može izreći do kraja školske godine, s pravom polaganja razrednog ispita u istoj školskoj godini.

Način i postupak izricanja vaspitnih mjera uređuje se propisom Ministarstva.

Isključenje iz škole

Član 26

Odluku o isključenju učenika iz škole donosi nastavničko vijeće.

Na osnovu odluke iz stava 1 ovog člana, direktor škole, u roku od tri dana, donosi rješenje i uručuje ga učeniku, odnosno roditelju.

Protiv rješenja o isključivanju i prestanku statusa učenika iz člana 23, tač. 3, 5, 6 i 7 ovog zakona, učenik, odnosno roditelj ima pravo žalbe Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja. Žalba odlaže izvršenje rješenja do drugostepene odluke.

Rješenje Ministarstva iz stava 3 ovog člana je konačno u upravnom postupku.

Shodna primjena zakona

Član 27

U postupku utvrđivanja statusa učenika primjenjuje se Zakon o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Konačnost odluke

Član 28

Protiv konačne odluke o ocjeni i konačnog rješenja iz člana 26 stav 4 ovog zakona ne može se voditi upravni spor.

Pohvaljivanje i nagrađivanje

Član 29

Učenici koji se ističu u učenju i vladanju pohvaljuju se i nagrađuju.

Kriterijumi i postupak za dodjeljivanje pohvala i nagrada uređuju se opštim aktom škole.

Vrhunski sportisti

Član 30

Učeniku koji se bavi vrhunskim sportom, odnosno koji se priprema za međunarodno takmičenje u znanju može se prilagoditi ispunjavanje nastavnih obaveza, na način propisan opštim aktom škole.

III OBRAZOVNO-VASPITNI RAD

Standardi zanimanja

Član 31

Obrazovni programi stručnog obrazovanja na osnovu kojih se stiče javno važeće obrazovanje formiraju se u skladu sa standardima zanimanja.

Standarde zanimanja iz stava 1 ovog člana donosi ministarstvo nadležno za poslove rada, na predlog Savjeta za stručno obrazovanje.

Standard zanimanja je osnov za izradu programa usavršavanja i osposobljavanja na osnovu kojih se stiče stručna kvalifikacija, u skladu sa zakonom.

Obrazovni programi

Član 32

Obrazovni programi, po pravilu, rade se na osnovu više standarda zanimanja, različitih nivoa zahtjevnosti.

Obrazovni programi se vrednuju kreditnim tačkama.

Kriterijume za vrednovanje obrazovnih programa donosi Ministarstvo.
Obrazovni programi sadrže predmete i module.
Modul urađen na osnovu standarda zanimanja omogućava sticanje stručne kvalifikacije, u skladu sa zakonom.

Sadržaj nastavnog plana

Član 33

Nastavni plan obrazovnog programa stručnog obrazovanja sadrži obavezni i izborni dio.
Obavezni dio sadrži osnovne predmete ili module koji su obavezni za sve učenike određenog područja rada.

Izborni dio obuhvata predmete programski vezane za zanimanje koje učenik obavezno bira prema svojim sklonostima.

Godišnji plan i program rada

Član 34

Obrazovno-vaspitni rad se obavlja na osnovu godišnjeg plana i programa rada.

Godišnjim planom i programom rada se utvrđuju: organizacija obrazovno-vaspitnog rada; interno obezbjeđivanje kvaliteta; oblici, sadržaj i raspored izvršenja zadataka; plan upisa; rokovi polaganja ispita; stručno usavršavanje nastavnika; saradnja sa socijalnim partnerima (poslodavcima, udruženjima) i drugo.

Oblici obrazovno-vaspitnog rada

Član 35

Obrazovno-vaspitni rad obuhvata:

- 1) teorijsku nastavu i vježbe opšteobrazovnih i stručnih predmeta;
- 2) praktično obrazovanje (praktičnu nastavu);
- 3) izbornu, dopunsku i dodatnu nastavu;
- 4) praćenje postignuća, provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika;
- 5) ispite;
- 6) profesionalnu praksu;
- 7) slobodne odnosno vannastavne aktivnosti;
- 8) druge oblike.

IV ORGANIZACIJA NASTAVE

Teorijska nastava

Član 36

Teorijska nastava opšteobrazovnih i stručnih predmeta se izvodi u odjeljenjima koja čine učenici istog razreda, istog ili više srodnih zanimanja u okviru istog područja rada.

Profesionalna praksa

Član 37

Profesionalna praksa izvodi se nakon završetka nastavne godine za učenike koji su praktično obrazovanje ostvarili u objektima škole.

Način organizovanja i trajanje profesionalne prakse utvrđuje se obrazovnim programom.

Odjeljenje

Član 38

Odjeljenje, po pravilu, ima 30 učenika.

Odjeljenje sa nastavom na jeziku i pismu manjine može imati manji broj učenika koji ne može biti manji od 50% od broja učenika predviđenog propisom Ministarstva.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, odjeljenje može imati 34 učenika, po odobrenju Ministarstva. Broj učenika u odjeljenju utvrđuje se obrazovnim programom.

Fond časova

Član 39

U toku sedmice učenici škole mogu imati do 32 časa nastave, u skladu sa obrazovnim programom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u školama u kojima se nastava izvodi na jeziku nacionalnih, odnosno etničkih grupa, učenici mogu imati do 34 časa nastave.

U školi u kojoj se nastava izvodi po obrazovnom programu koji je donesen na osnovu međunarodnih konvencija učenici mogu imati u toku sedmice više od 32 časa nastave.

Sedmična norma

Član 40

U toku sedmice učenici u dualnom obliku mogu imati do 36 časova nastave, u skladu sa obrazovnim programom.

Opterećenost učenika

Član 41

U toku jednog dana učenici mogu imati najviše sedam časova nastave.

Učeniku koji se više od devet mjeseci obrazuje kod poslodavca (dualni oblik) mora se obezbijediti najmanje osam sedmica godišnjeg odmora.

Trajanje nastavnog časa

Član 42

Nastavni čas teorijske nastave, vježbi i praktičnog obrazovanja u školi traje 45 minuta, a praktičnog obrazovanja kod poslodavca 60 minuta.

Praktično obrazovanje

Član 43

Praktično obrazovanje se obavlja radi primjene teorijskih znanja u praksi i sticanja novih vještina.

Praktično obrazovanje se izvodi u objektima škole (radionice, ekonomije, kabineti, laboratorije, đачke zadruge) i u objektima van škole (ustanove, preduzeća i preduzetnici).

Način izvođenja praktičnog obrazovanja

Član 44

Praktično obrazovanje se izvodi za odjeljenje ili za grupu učenika istog razreda. Broj učenika iz st. 1 ovog člana utvrđuje se obrazovnim programom.

V OBRAZOVANJE KOD POSLODAVCA

Ugovor o obrazovanju

Član 45

Ugovor o obrazovanju između poslodavca i učenika, sadrži:

- 1) ime i prezime učenika, godinu rođenja, prebivalište i ime roditelja, odnosno staratelja (u daljem tekstu: roditelj);
- 2) prethodno obrazovanje učenika;
- 3) naziv, sjedište i djelatnost poslodavca;
- 4) naziv zanimanja za koje se učenik obrazuje;
- 5) početak i vrijeme trajanja obrazovanja učenika;
- 6) obim praktične osposobljenosti i znanja koje poslodavac mora obezbijediti učeniku;
- 7) raspored praktičnog obrazovanja;
- 8) lične podatke i podatke o odgovarajućem stručnom obrazovanju zaposlenog kod poslodavca koji je odgovoran za obrazovanje učenika;
- 9) prava i dužnosti učenika;
- 10) dužnosti poslodavca;
- 11) mjesečnu naknadu koju učenik prima za vrijeme praktičnog obrazovanja, u skladu sa zakonom;
- 12) obavezu poslodavca da neće opterećivati učenika poslovima koji nijesu povezani sa njegovim obrazovanjem;
- 13) obaveze učenika i poslodavca u slučaju raskida ugovora o obrazovanju;
- 14) druga pitanja od značaja za obavljanje praktičnog obrazovanja.

Dužnosti poslodavca

Član 46

Poslodavac je dužan, naročito, da:

- 1) brine da učenik redovno pohađa praktično obrazovanje i ispunjava radne obaveze;
- 2) učeniku redovno isplaćuje mjesečnu naknadu;
- 3) učeniku obezbijedi zaštitu na radu;
- 4) brine o zdravlju učenika u toku rada;
- 5) učeniku, pored godišnjeg odmora utvrđenog ovim zakonom, omogući još najmanje pet radnih dana za pripremu polaganja završnog ispita;
- 6) vodi evidenciju o pravima učenika po osnovu radnog odnosa;
- 7) ispunjava druge obaveze utvrđene ugovorom o obrazovanju.

Dužnosti učenika

Član 47

Učenik je dužan, naročito, da:

- 1) redovno pohađa praktično obrazovanje i ispunjava radne obaveze;
- 2) prilikom sticanja obrazovanja ponaša se u skladu sa uputstvima poslodavca i škole;
- 3) čuva poslovnu tajnu poslodavca;
- 4) ponaša se u skladu sa propisima o zaštiti na radu;

5) ispunjava i druge obaveze utvrđene ugovorom o obrazovanju.

Provjera praktičnog obrazovanja kod poslodavca

Član 48

Nivo postignuća praktičnog obrazovanja učenika koji se obrazuje kod poslodavca provjeravaju škola i poslodavac, na kraju svake nastavne godine.

Način ocjenjivanja i postupak provjere postignuća praktičnog obrazovanja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Naknada

Član 49

Učenik ima pravo na naknadu za vrijeme trajanja ugovora o obrazovanju kod poslodavca.

Visina naknade iz stava 1 ovog člana iznosi: za prvu i drugu godinu obrazovanja najmanje 15%, a za treću i četvrtu godinu najmanje 20% od prosječne bruto zarade zaposlenih u privredi Republike.

Raskid ugovora

Član 50

Učenik i poslodavac mogu raskinuti ugovor o obrazovanju, ako je to uređeno ugovorom.

Obavezni raskid ugovora

Član 51

Ugovor o obrazovanju se raskida, ako:

- 1) je zaključen na osnovu netačnih podataka i dokumenata;
- 2) je učeniku prestao status učenika u skladu sa zakonom;
- 3) se ne obezbijedi zaštita na radu;
- 4) učenik trajno oboli od bolesti koja, po mišljenju ljekara, može da ugrozi život i zdravlje zaposlenih i učenika;
- 5) u drugim slučajevima utvrđenim ugovorom.

Obaveza škole

Član 52

Ako se ugovor o obrazovanju raskine zbog neispunjavanja obaveza poslodavca, škola preuzima obavezu zaključivanja novog ugovora sa drugim poslodavcem.

Ako škola ne omogući učeniku praktično obrazovanje kod drugog poslodavca, učenik ima pravo da nastavi obrazovanje u školi.

Prenošenje prava

Član 53

Ukoliko dođe do promjene poslodavca, odnosno vlasnika poslodavca, prava i obaveze iz ugovora o obrazovanju se prenose na novog poslodavca, ukoliko je učenik sa tim saglasan.

Novi poslodavac i učenik mogu raskinuti ugovor o obrazovanju, na način i u rokovima koji su određeni ugovorom o obrazovanju.

Prava iz radnog odnosa

Član 54

Za vrijeme trajanja praktičnog obrazovanja kod poslodavca učenik ostvaruje prava iz radnog odnosa, u skladu sa propisima o radu.

Zaštita učenika na radu

Član 55

Škola i poslodavac su dužni da obuču učenika osnovnim mjerama i sredstvima zaštite na radu pri izvođenju praktičnog obrazovanja.

Zaštitu na radu iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju škola i poslodavac.

Period osiguranja

Član 56

Za vrijeme trajanja ugovora o obrazovanju kod poslodavca, učenik ima pravo na penzijsko i zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom.

Doprinosi za penzijsko i zdravstveno osiguranje iz stava 1 ovog člana plaća poslodavac u skladu sa zakonom.

Shodna primjena propisa

Član 57

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju prava i obaveze učenika u školi primjenjuju se i na učenika koji se obrazuje kod poslodavca.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju prava i obaveze učenika koji se obrazuje kod poslodavca primjenjuju se i na učenika kada obavlja praktično obrazovanje van škole (u ustanovi, preduzeću i kod poslodavca).

Nadzor

Član 58

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona koje se odnose na status učenika kod poslodavca vrši inspekcija nadležna za rad.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona koje se odnose na obrazovanje učenika kod poslodavca vrši inspekcija nadležna za obrazovanje.

VI OCJENJIVANJE

Ocjenjivanje

Član 59

Provjeravanjem i ocjenjivanjem znanja, vještina i kompetencija utvrđuje se uspješnost učenika pri postizanju utvrđenih standarda znanja, odnosno ispunjavanje obaveza koje su određene obrazovnim programom.

Način i postupak ocjenjivanja učenika bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Vrste ocjena

Član 60

Uspjeh iz nastavnog predmeta se izražava ocjenama: odličan (5), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjene: odličan, vrlodobar, dobar i dovoljan su pozitivne.

Javnost ocjenjivanja

Član 61

Ocjenjivanje učenika se vrši javno, pred učenicima.

Učenik mora biti ocijenjen iz svih predmeta u svakom klasifikacionom periodu.

Način ocjenjivanja

Član 62

Ocjenjivanje, odnosno provjera znanja vještina i kompetencija učenika vrši se iz svih nastavnih predmeta, odnosno modula i na ispitu, u skladu sa obrazovnim programom.

Provjeravaju se i ocjenjuju: usmeni odgovori ili pismeni radovi, vježbe, seminarski ili grafički radovi, testovi, zadaci, grafički, praktični i drugi radovi i njihova odbrana, usluge, nastupi i sl.

Ponovna provjera znanja

Član 63

Ako više od polovine učenika odjeljenja dobije nedovoljnu ocjenu na pismenoj provjeri znanja (pismeni zadatak, test, grafički rad, kontrolna vježba i slično), pismena provjera znanja se ponavlja za učenika koji je dobio nedovoljnu ocjenu, kao i za učenika koji nije zadovoljan ocjenom.

Pismena provjera znanja iz stava 1 ovog člana ponavlja se jedanput.

Ako na ponovnoj pismenoj provjeri znanja učenik dobije manju ocjenu od ocjene koju je dobio na prethodnoj provjeri, upisuje mu se veća ocjena.

Ako više od polovine učenika odjeljenja na kraju klasifikacionih perioda dobije nedovoljnu ocjenu, može se, na zahtjev stručnih organa, ustanove, savjeta roditelja i zajednice učenika, obaviti eksterna provjera znanja učenika.

Provjeru znanja iz stava 4 ovog člana vrši i organizuje Ispitni centar.

Odjeljsko vijeće, u slučaju iz stava 4 ovog člana, utvrđuje ocjenu na osnovu eksterne provjere znanja.

Pismena provjera znanja

Član 64

U toku jednog dana učenik može imati najviše jednu pismenu provjeru znanja, a u toku sedmice najviše tri.

Zaključna ocjena

Član 65

Zaključna ocjena izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionom periodu, od kojih najmanje jedna mora biti usmena provjera znanja.

Uspjeh učenika

Član 66

Učenik je završio razred, ako je iz svakog nastavnog predmeta dobio pozitivnu ocjenu. Opšti uspjeh učenika se utvrđuje na osnovu prosjeka pozitivnih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Način izračunavanja prosjeka pozitivnih ocjena bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Učenik je završio razred sa:

- 1) odličnim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
- 2) vrlodobrim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50;
- 3) dobrim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50;
- 4) dovoljnim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2.

Utvrđivanje uspjeha

Član 67

Ocjene iz nastavnih predmeta, vladanja i opšteg uspjeha se utvrđuju na kraju klasifikacionog perioda, polugodišta i nastavne, odnosno školske godine.

Ocjenu iz nastavnog predmeta predlaže predmetni nastavnik.

Zaključnu ocjenu utvrđuje odjeljenjsko vijeće.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ocjenu iz nastavnog predmeta koji izvode dva ili više nastavnika predlažu ti nastavnici. Ako se nastavnici ne mogu usaglasiti, ocjenu utvrđuje odjeljenjsko vijeće.

Ukoliko se ocjena ne može utvrditi na način propisan u st. 3 i 4 ovog člana, ocjenu utvrđuje nastavničko vijeće.

Prigovor

Član 68

Učenik ili njegov roditelj imaju pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću škole u roku od dva dana od dana prijema svjedočanstva, odnosno obavještenja o postignutom uspjehu.

Prigovorom se može tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz komisije.

O prigovoru na ocjenu odlučuje nastavničko vijeće škole, tako što obrazuje tročlanu komisiju koja će utvrditi ocjenu, odnosno ispitati učenika, najkasnije tri dana od dana prijema prigovora.

Ocjena komisije je konačna.

Protiv konačne ocjene komisije ne može se voditi upravni spor.

Ponavljjanje razreda

Član 69

Učenik koji na kraju nastavne godine ima više od tri nedovoljne ocjene ili ne položi popravni ispit nije završio razred.

Učenik ima pravo da ponovi razred, i to:

- 1) jedanput u dvogodišnjoj stručnoj školi;
- 2) dva puta u trogodišnjoj, odnosno četvorogodišnjoj stručnoj školi;
- 3) jedanput u višoj stručnoj školi.

Učenik iz stava 2 ovog člana isti razred može ponoviti samo jedanput.

Vladanje učenika

Član 70

Vladanje učenika se izražava ocjenama: primjerno, dobro i nezadovoljavajuće. Ocjenu iz vladanja utvrđuje odjeljenjsko vijeće, na predlog odjeljenjskog starješine.

Vanredno napredovanje

Član 71

Učenik koji u toku obrazovanja pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh može završiti dva razreda u toku jedne školske godine, i to: jedan razred redovnim pohađanjem nastave, a drugi polaganjem razrednog ispita na kraju nastavne godine.

Odluku o napredovanju učenika iz stava 1 ovog člana, na predlog odjeljenjskog starješine, donosi nastavničko vijeće škole.

Škola, nastavnici i poslodavac su dužni da učeniku iz stava 1 ovog člana pruže pomoć u pripremanju razrednog ispita davanjem uputstava za individualno savladavanje gradiva, upućivanjem na udžbenike, priručnike i drugu literaturu, korišćenjem kabineta, laboratorija, radionica, povremenim prisustvovanjem nastavi u narednom razredu i na drugi način.

Opštim aktom škole bliže se utvrđuje način napredovanja učenika iz stava 1 ovog člana.

VIII SPITI

Vrste ispita

Član 72

U školi se polažu: popravni, dopunski, diferencijalni, razredni, praktični, stručni, završni, majstorski i diplomski ispiti.

Ispiti iz stava 1 ovog člana se polažu u: januarskom, junskom i avgustovskom ispitnom roku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Popravni ispit

Član 73

Popravni ispit polaže učenik koji na kraju nastavne godine ima jednu, dvije ili tri nedovoljne ocjene.

Učenik koji na kraju nastavne godine ima jednu, dvije ili tri nedovoljne ocjene polaže popravni ispit pred tročlanom komisijom u čijem je sastavu i nastavnik predmeta iz kojeg je učenik ocijenjen nedovoljnom ocjenom.

Popravni ispit učenik polaže u školi koju je pohađao.

Učenik polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, a učenik završnog razreda u junskom ili avgustovskom ispitnom roku.

Učenik koji ne položi popravni ispit u rokovima iz stava 4 ovog člana nije završio razred.

Dopunski ispit

Član 74

Dopunski ispit se polaže iz nastavnog predmeta koji je učenik učio u manjem obimu nego što je to utvrđeno obrazovnim programom.

Diferencijalni ispit

Član 75

Diferencijalni ispit se polaže iz nastavnog predmeta koji učenik nije učio.

Uslovi

Član 76

Dopunski, odnosno diferencijalni ispit učenik polaže, kada:

- 1) prelazi iz jedne u drugu vrstu škole;
- 2) poslije sticanja jednog zanimanja želi da stekne drugo zanimanje;
- 3) želi da promijeni zanimanje u istoj školi;
- 4) se u postupku nostrifikacije utvrdi neekvivalentnost svjedočanstva.

Utvrđivanje ispita

Član 77

Dopunski, odnosno diferencijalni ispit utvrđuje komisija, koju određuje nastavničko vijeće škole.

Rješenjem o polaganju ispita iz stava 1 ovog člana utvrđuju se rokovi polaganja ispita.

Razredni ispit

Član 78

Razredni ispit polaže učenik koji je iz opravdanih razloga ostao neocijenjen na kraju nastavne godine iz jednog ili svih nastavnih predmeta, kao i iz onih predmeta iz kojih nije prisustvovao trećini ili više časova, odnosno programskih sadržaja predviđenih obrazovnim programom za jedno polugodište.

Razredni ispit polaže i učenik koji nije pohađao školu zbog bolničkog liječenja ili drugih opravdanih razloga u trajanju od najmanje 60 dana, o čemu odlučuje nastavničko vijeće škole.

U slučaju da krivicom škole nije realizovana najmanje jedna trećina časova koji su predviđeni obrazovnim programom, škola je dužna da organizuje pripremanje učenika za polaganje razrednih ispita.

Razredni ispit može da polaže i nadareni učenik, učenik koji se paralelno obrazuje i učenik vrhunski sportista.

Razredni ispit polaže i učenik za umjetnička zanimanja iz glavnih stručnih predmeta, u skladu sa obrazovnim programom.

Razredni ispiti iz st. 1, 2 i 4 ovog člana polažu se u junskom i avgustovskom ispitnom roku.

Učenici i lica koja nemaju status učenika za polaganje razrednog ispita plaćaju naknadu koju utvrđuje Ministarstvo.

Nadležnost

Član 79

Način i postupak polaganja popravnih, dopunskih, diferencijalnih i razrednih ispita bliže se uređuju propisom Ministarstva.

Praktični ispit

Član 80

Nakon završene dvogodišnje stručne škole učenik polaže praktični ispit.

Završni ispit

Član 81

Nakon završene trogodišnje stručne škole učenik polaže završni ispit.

Stručni ispit

Član 82

Nakon završene četvorogodišnje stručne škole učenik polaže stručni ispit.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo da polaže stručni ispit ima i učenik koji je završio trogodišnju stručnu školu, položio završni ispit i završio dodatno obrazovanje u trajanju od dvije godine.

Dodatno obrazovanje iz stava 2 ovog člana stiže se u četvorogodišnjoj stručnoj školi.

Stručni ispit polaže se eksterno.

Za polaganje stručnog ispita, škola može organizovati stručni tečaj u trajanju od najduže godinu dana, kao poseban program pripreme za lica koja su završila četvrti razred gimnazije.

Program, organizacija i izvođenje stručnog tečaja prilagođavaju se nivou znanja kandidata i bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Polaznik stručnog tečaja je obavezan da redovno pohađa nastavu.

Diplomski ispit

Član 83

Nakon završene više stručne škole učenik polaže diplomski ispit.

Program ispita

Član 84

Obrazovnim programom za svaku struku se utvrđuje program praktičnog, završnog, stručnog i diplomskog ispita.

Način i postupak polaganja praktičnog, završnog, stručnog i diplomskog ispita propisuje Ministarstvo.

Majstorski ispit

Član 85

Majstorski ispit ima pravo da polaže učenik koji je završio:

- 1) trogodišnju stručnu školu, položio završni ispit i ima tri godine radnog iskustva u struci (na poslovima određenog zanimanja);
- 2) četvorogodišnju stručnu školu, položio stručni ispit i ima dvije godine radnog iskustva u struci (na poslovima određenog zanimanja).

Priprema za polaganje

Član 86

Pripremu za polaganje majstorskog ispita mogu da organizuju: škola, udruženje i poslodavac.

Standardi

Član 87

Standarde praktičnog znanja i ekonomike vođenja privrednog društva za majstorski ispit donosi nadležni savjet, na predlog udruženja i Centra za stručno obrazovanje.

Standarde pedagoško-andragoškog i stručno-teorijskog znanja donosi nadležni savjet.

Polaganje majstorskog ispita

Član 88

Majstorski ispit se polaže pred komisijom koju imenuje udruženje i Centar za stručno obrazovanje.

Propisivanje programa majstorskog ispita

Član 89

Program, način i postupak polaganja majstorskog ispita donosi ministarstvo nadleženo za poslove rada, u saradnji sa udruženjem i Centrom za stručno obrazovanje.

VIII LICA KOJA NEMAJU STATUS UČENIKA

Područje rada

Član 90

Obrazovnim programom se utvrđuju zanimanja u kojima lica koja nemaju status učenika mogu sticati stručno obrazovanje, kao i način ostvarivanja praktičnog obrazovanja.

Polaganje ispita

Član 91

Lica koja nemaju status učenika polažu razredni ispit u junu, avgustu i januaru.

Lice iz stava 1 ovog člana u toku jedne školske godine može završiti jedan razred.

Priznavanje ocjena

Član 92

Licima koja nemaju status učenika se priznaju pozitivne ocjene koje je stekao tokom redovnog školovanja na kraju nastavne ili školske godine, kao i u toku prethodnog polaganja.

Propisi

Član 93

Način i postupak polaganja ispita iz člana 91 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Poništenje ispita

Član 94

Kada direktor škole ili nadležna inspekcija utvrdi da ispiti nijesu obavljani u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, nastavničko vijeće je dužno da, u roku koji odredi taj organ, donese odluku o poništenju ispita i svjedočanstava izdatih na osnovu takvih ispita.

Ako nastavničko vijeće u određenom roku ne donese odluku iz stava 1 ovog člana, direktor će donijeti rješenje o poništenju ispita i svjedočanstava izdatih na osnovu takvog ispita.

Objavljivanje

Član 95

Rješenje o poništenju ispita, odnosno svjedočanstva iz člana 94 ovog zakona objavljuje u "Službenom listu Republike Crne Gore" organ koji ga je donio.

IX SLOBODNE AKTIVNOSTI

Slobodne aktivnosti

Član 96

U školi se organizuju slobodne aktivnosti učenika.

Zadaci i program slobodnih aktivnosti iz stava 1 ovog člana utvrđuju se obrazovnim programom, godišnjim programom rada i opštim aktom škole.

Način ostvarivanja

Član 97

Slobodne aktivnosti učenika se ostvaruju putem: učeničke radionice, predavanja, stručnih ekskurzija, okruglih stolova, društveno korisnog rada i drugih oblika.

Učeničke radionice

Član 98

Učeničku radionicu može da organizuje škola.

Članovi učeničke radionice, pored učenika, mogu biti i zaposleni u školi.

Način organizovanja

Član 99

Proizvodi nastali kao rezultat rada učeničke radionice i praktičnog rada učenika mogu se stavljati u promet.

Način organizovanja i rad učeničke radionice bliže se uređuje opštim aktom škole.

X NASTAVNICI I SARADNICI

Izvođači

Član 100

Obrazovno-vaspitni rad obavljaju: nastavnici, stručni saradnici, saradnici u nastavi, nastavnici praktičnog obrazovanja i instruktori praktičnog obrazovanja.

Izvođači praktičnog obrazovanja

Član 101

Praktično obrazovanje u školi obavlja nastavnik praktičnog obrazovanja.

Praktično obrazovanje u objektima van škole obavlja instruktor praktičnog obrazovanja.

Nastavnici

Član 102

Nastavnik u školi može biti lice koje je završilo odgovarajući fakultet ili umjetničku akademiju. Izuzetno od stava 1 ovog člana, nastavu iz pojedinih nastavnih predmeta mogu izvoditi lica sa odgovarajućom višom školom, ukoliko ne postoji fakultet, odnosno umjetnička akademija za obrazovanje nastavnika potrebnog profila.

Saradnici

Član 103

Stručni saradnik (pedagog, psiholog, sociolog, bibliotekar i dr.) može biti lice koje je završilo odgovarajući fakultet.

Saradnik u nastavi (laborant, demonstrator, knjižničar i dr.) može biti lice koje je završilo najmanje odgovarajuću srednju školu i ima potrebno iskustvo.

Nastavnik praktičnog obrazovanja

Član 104

Nastavnik praktičnog obrazovanja može biti lice koje ima završen odgovarajući fakultet, višu školu ili majstorski ispit i položen pedagoško-andragoški ispit (potrebno pedagoško-andragoško obrazovanje).

Instruktor praktičnog obrazovanja

Član 105

Instruktor praktičnog obrazovanja može biti lice koje ima najmanje majstorski ispit i položen pedagoško-andragoški ispit (potrebno pedagoško-andragoško obrazovanje).

Profil stručne spreme

Član 106

Profil stručne spreme, odnosno nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika, saradnika u nastavi, kao i profil stručne spreme i potrebno pedagoško-andragoško obrazovanje nastavnika, odnosno ins-truktora praktičnog obrazovanja utvrđuje se obrazovnim programom.

Norma časova nastavnika i saradnika

Član 107

Nastavnici su dužni da, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, izvode teorijsku nastavu (norma časova), i to:

- 1) iz maternjeg jezika - 18 časova;
- 2) iz stranog jezika i matematike - 19 časova;
- 3) iz predmeta čija nastava iziskuje pripremanje i izvođenje eksperimenata, izradu, pregled i ocjenjivanje zadataka, programa i projekata za sve učenike jednog odjeljenja - 19 časova;
- 4) iz predmeta za čiju nastavu je obavezno pripremiti, pregledati i ocjenjivati projekte, programe i druge zadatke, različite za svakog učenika ili za manje grupe učenika - 18 časova;
- 5) iz ostalih predmeta teorijske nastave - 20 časova.

Stručni saradnici su dužni da, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, ostvare najmanje 20 časova neposrednog rada sa učenicima, a raspored preostalog radnog vremena, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, utvrđuje se statutom škole.

Obaveze saradnika u nastavi, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, određuju se statutom škole.

Nastavnici praktičnog obrazovanja, odnosno instruktori praktičnog obrazovanja su dužni da, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, ostvare 24 časa praktičnog obrazovanja.

Nastavnici i nastavnici, odnosno instruktori praktičnog obrazovanja su dužni da, radi postizanja ciljeva obrazovnog programa, pored norme časova utvrđene ovim članom, ostvare još dva časa neposrednog rada sa učenicima u realizaciji ostalih oblika obrazovno-vaspitnog rada, a raspored preostalog radnog vremena, u okviru četrdesetočasovne radne nedjelje, utvrđuje se statutom škole.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena obrazovnih programa

Član 108

Obrazovni programi za sticanje stručnog obrazovanja u skladu sa ovim zakonom eksperimentalno se uvode za pojedine struke i zanimanja, kada se za to steknu uslovi propisani ovim zakonom.

Odluku o obrazovnim programima iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, na predlog nadležnog savjeta.

Do donošenja standarda zanimanja, u skladu sa ovim zakonom, priprema obrazovnih programa obaviće se po dosadašnjim propisima.

Član 108a

Obrazovni programi doneseni prije stupanja na snagu ovog zakona moraju se kreditno vrednovati najkasnije do školske 2011/12 godine.

Ispunjavanje uslova za upis

Član 109

Do primjene novih propisa o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, u dvogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo najmanje šesti razred osnovne škole, a redovno je pohađalo osnovnu školu do 15. godine života, u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi ("Službeni list RCG", br. 34/91, 56/92, 32/93 i 20/95).

Priznavanje stečenog obrazovanja

Član 110

Priznaje se stručno obrazovanje licu koje je steklo to obrazovanje po ranijim propisima.

Priznavanje stručne spreme

Član 111

Lice koje je steklo peti stepen stručne spreme ili VKV po ranijim propisima izjednačava se sa licem koje je položilo majstorski ispit u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na započeto obrazovanje

Član 112

Učenik koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona započeo sticanje srednjeg obrazovanja prema nastavnom planu i programu donesenom na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Službeni list SRCG", br. 28/91 i "Službeni list RCG", br. 56/92 i 27/94) ima pravo da nastavi i završi obrazovanje po tom nastavnom planu i programu, u roku određenom za njegovo izvođenje, a najkasnije dvije godine po isteku toga roka.

Učenik iz stava 1 ovog člana ima pravo da završi školu pod uslovima i na način propisanim Zakonom o srednjoj školi ("Službeni list SRCG", br. 28/91 i "Službeni list RCG", br. 56/92 i 27/94), ako nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Mogućnost izbora

Član 113

Učenik koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona započeo školovanje za sticanje trećeg, odnosno četvrtog stepena stručne spreme polaže završni, odnosno maturalni ispit po dosadašnjim propisima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, učenik koji je započeo školovanje za sticanje trećeg, odnosno četvrtog stepena stručne spreme može polagati završni, odnosno stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Obrazovanje do donošenja novih obrazovnih programa

Član 114

Učenik koji se upiše u stručnu školu nakon stupanja na snagu ovog zakona, a prije uvođenja novih obrazovnih programa donesenih u skladu sa zakonom, obrazuje se i završava školu na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Standardi zanimanja

Član 115

Standardi zanimanja koji će se donijeti u skladu sa ovim zakonom odgovaraju dosadašnjoj nomenklaturi zanimanja.

Upis u obrazovne programe

Član 116

Za obrazovanje po pojedinim obrazovnim programima, u skladu sa ovim zakonom, može se upisati lice koje je završilo obrazovanje prema Zakonu o srednjoj školi, i to:

- 1) u program pripreme za polaganje majstorskog ispita, lice koje je završilo trogodišnju, odnosno četvorogodišnju stručnu ili tehničku školu i ima tri godine radnog iskustva;
- 2) u program višeg stručnog obrazovanja, lice koje je završilo tehničku školu ili četvorogodišnju stručnu školu i položilo peti stepen stručne spreme.

Član 116a

Lica koja nemaju status učenika do školske 2009/10. godine, razredni ispit će polagati u stručnim školama čiji je osnivač Republika.

Od školske 2009/10. godine lica iz stava 1 ovog člana, razredni ispit polažu putem eksterne provjere znanja kod Ispitnog centra.

Period osiguranja

Član 117

Do donošenja propisa iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, učeniku koji se obrazuje kod poslodavca, u skladu sa ovim zakonom, računa se period nastave u period osiguranja, tako da se dvanaest mjeseci obrazovanja kod poslodavca računa kao šest mjeseci perioda osiguranja.

Osnovica za plaćanje doprinosa, u skladu sa ovim zakonom, je mjesečna naknada učenika uvećana za poreze i doprinose, u skladu sa posebnim zakonom.

Osnovica za plaćanje doprinosa ne može biti niža od iznosa prosječne zarade zaposlenih u Republici.

Zatečeni nastavnici

Član 118

Nastavnik koji je na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečen u školi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a završio je visoku školu, može nastaviti sa izvođenjem nastave.

Nastavnik praktične nastave koji je na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečen u školi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a nema školsku spremu propisanu ovim zakonom, može nastaviti sa izvođenjem nastave.

Rok za donošenje propisa

Član 119

Propisi predviđeni ovim zakonom donijeće se najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 119a

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa utvrđenih ovim zakonom primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Usklađivanje akata

Član 120

Škole su dužne da usklade rad, organizaciju i opšte akte sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 121

Zakon o srednjoj školi ("Službeni list SRCG", br. 28/91 i "Službeni list RCG", br. 56/92 i 27/94) prestaje da važi na kraju školske godine u kojoj učenici završavaju obrazovanje po dosadašnjim nastavnim planovima i programima.

Stupanje na snagu zakona

Član 122

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivaće se u školama koje rade po obrazovnim programima donesenim u skladu sa zakonom.